

Istraživanja Slovačke jame u 1999. godini

Darko Bakšić

Prošle godine Slovačka jama je istraživana od 16. do 18. srpnja i za vrijeme hrvatsko-slovačke speleološke ekspedicije »Slovačka jama 99« od 24. srpnja do 8. kolovoza.

Osnovni logor ekspedicije nalazio se, za razliku od prethodnih godina, na sjeverozapadnom rubu Velikog Lubenovca u podnožju

Velebit, 3 iz SO Željezničar, po 1 iz SK Had, SO Dubovac i SO Malačka. U cijeloj akciji sudjelovali su još 19 slovačkih i dva slovenska speleologa.

Velike količine kiše na samom početku ekspedicije, uzrokovale su u jami brojne nakapnice i manje slapove, što je usporilo i otežalo tijek istraživanja.

Bivak na -1254 m u Dvorani dubokih siga

Foto: Damir Lacković

Malog kuka. Glavni razlozi za premještanje logora bili su kraći pristup do jame, čime je olakšan transport opreme i razvlačenje telefonske žice, te odvajanje istraživača od sada već brojnih posjetitelja Velikog Lubenovca u ljetnim mjesecima.

Iako je na logoru bilo nazočno 57 speleologa iz Hrvatske, u jamu ih je ulazilo 28 i to: 22 iz SO

U Slovačkoj jami hrvatski su speleolozi postavili dva bivka na: -380 i -1254 m (najdublji bivak u Hrvatskoj do sada). Bila je uspostavljena i telefonska veza do drugog, dubljeg bivka, što je omogućilo pravovremeno obavještanje o vremenskim prilikama na površini, ali i o potrebama za materijalom i hranom u podzemlju. Zbog sigurnosti i uspješnosti odlučeno je da na

dnu istražuju dvije tročlane ekipe, dok god budu mogle, kako bi se izbjegli nepotrebni i suvišni ulasci i izlasci iz jame. Ekipe koje su istraživale na dnu bile su: Damir Lacković, Andrej Stroj i Ana Katarina Sansević, te Darko Bakšić, Darko Štefanac i Tanja Bizjak. Dok je jedna ekipa spavala u bivku, druga je istraživala nove kanale, te su se izmjenjivale svakih 12 sati. Nakon dolaska u bivak javili bi na površinu o istraženim novostima, te o potrebama za materijalom. Do drugog su se bivka, prilikom postavljanja telefonske žice i u transportu opreme, spustili još Dean Bratušek, Ivan Glavaš, Ivančica Zovko, Dalibor Paar, Čedo Josipović i Peter Trontelj.

Prvi je istraživani jugoistočni kanal, gdje smo se spustili do sifona i najdubljeg do sada istraženog dijela na -1301 m. Zatim smo u dvorani na 1225 metara dubine u njenom jugozapadnom dijelu istraživali novi kanal. Ulazni dio zove se Hrskavi kanal. On se u početku pruža u smjeru sjevera, a zatim skreće na zapad (generalno gledno). Hrskavi kanal s Limbo kanalom povezuje suženje, nakon kojeg su polica i skok od 8 m za koji je potrebno uže (spuštanje »francuzom«). Limbo kanal je širok od 3 do 5 metara, a visok mjestimično i do 7 m, pa nakon razmjerno uskog Hrskavog kanala djeluje prostrano. Završava spuštanjem stropa, odnosno zarušenim kamenim blokovima, između kojih se može provlačiti (vrlo je usko i može biti opasno). Između blokova se osjeća strujanje zraka što upućuje na mogućnost još neistraženih prostora. U Meandar Oštrica ulazi se iz Limbo kanala (60 m nakon spomenutog 8-metarskog skoka) prateći slab vodeni tok kroz pukotinu u podu. To je u početku uzak i blatan meandar s ostrim stijenama, a nakon toga slijede 4 skoka (10, 7, 7 i 9,5 m). Iza njih se ulazi u uski meandar koji završava zavojem i neprolaznim suženjem na -1286 m, koje bi trebalo proširiti »Hilti« mecima.

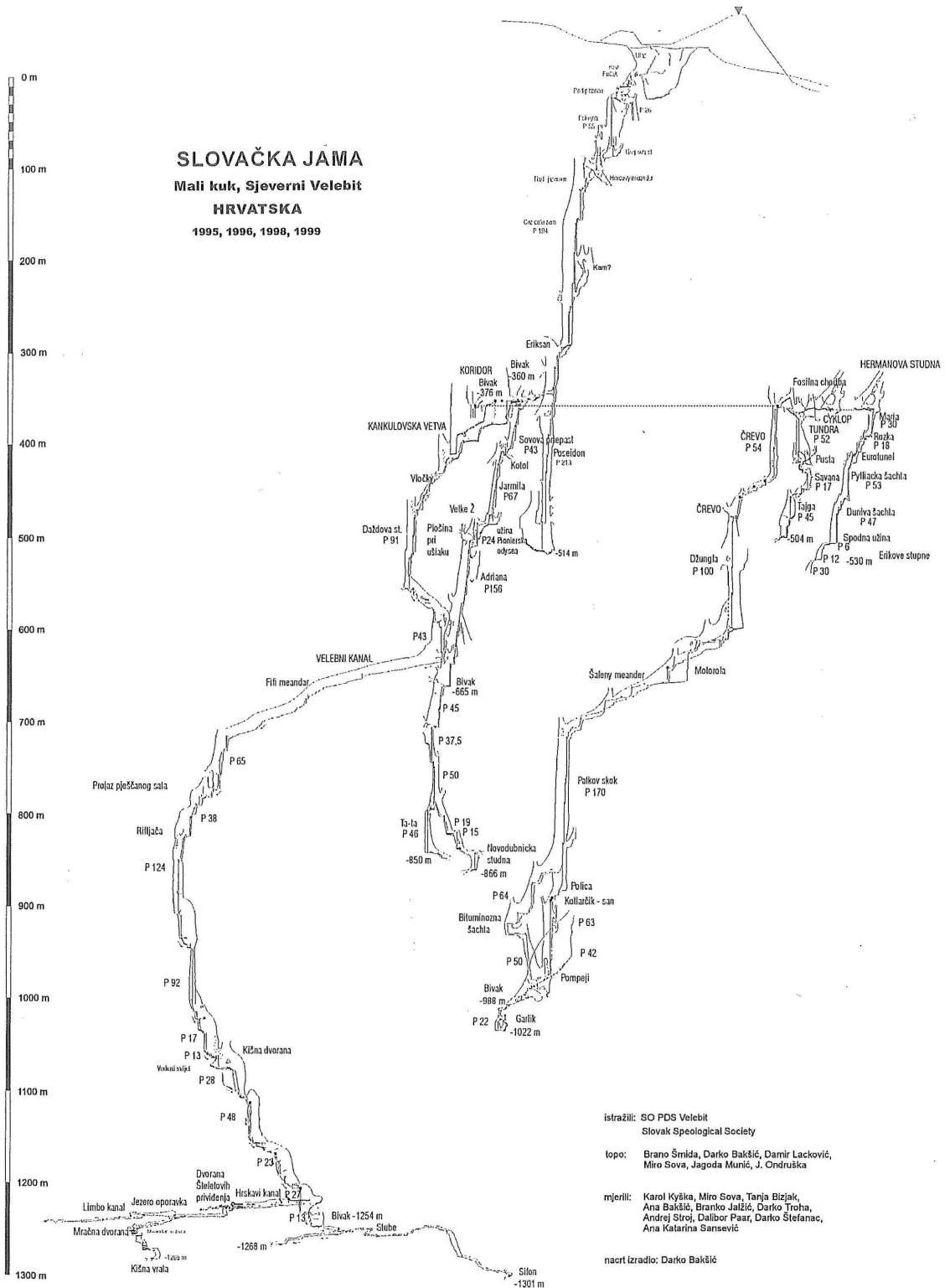
Uski prolaz koji vodi u Limbo kanal (-1230 m)

Foto: D. Bakšić

Slovački su speleolozi, uz postavljanje dva bivka na -360 m i -665 m, istraživanja nastavili u Hermanovoj studni koju su produbili do -530 m (tu su stali na neprolaznom suženju) te u kanalu Žumpa u kojem su se spustili do dubine od 866 m u kanalu Novodubnicka studna te do -850 m u odvojkju Ta-ta. Istraživanja su prekinuli zbog isteka vremena predviđenog za ekspediciju.

Godina	Broj mjernih točaka	Poligonska duljina (m)	Tlocrtna duljina (m)	Dubina objekta (m)
1995.	70	805,4	179,5	-514
1996.	124	1465,8	726,7	-1000
1998.	257	1807,3	785,6	-1268
1999.	201	1469,5	722,2	-1301
Ukupno	652	5548	2414,1	-1301

Tablica duljina istraženih kanala po godinama

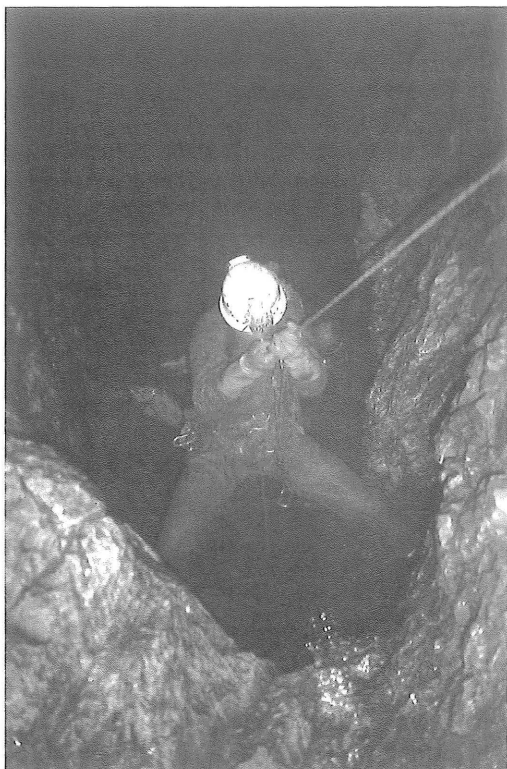

istražili: SO PDS Velebit
 Slovak Speological Society

topo: Brano Šmida, Darko Bakšić, Damir Lacković,
 Miro Sova, Jagoda Munić, J. Ondruška

mjerili: Karol Kyžka, Miro Sova, Tanja Bizjak,
 Ana Bakšić, Branko Jalžić, Darko Troha,
 Andrej Stroj, Dalibor Paar, Darko Štefanac,
 Ana Katarina Sansević

nacrt izradio: Darko Bakšić

Penjanje prilikom raspremanja jame (oko -1200 m)

Foto: D. Bakšić

Za vrijeme ekspedicije uzeti su uzorci sedimenata na dnu i nekoliko uzoraka stijene, koliko je to bilo moguće s obzirom na veliku količinu opreme što ju je trebalo izvaditi iz jame.

Slovenski kolege dr. Boris Sket i njegov asistent Peter Trontelj, u dogovoru i suradnji s Hrvatskim prirodoslovnim muzejom i Državnom upravom za zaštitu okoliša (stari naziv), uzeli su nekoliko jedinki pijavice za detaljna znanstvena ispitivanja.

Po opsegu istraživanja, duljini boravka speleologa u podzemlju (osam dana na -1254 m) te ostvarenim rezultatima (722 m duljine i produbljenje jame za 33 m), ova se ekspedicija svakako može svrstati u sam vrh hrvatskih speleoloških akcija.

Popis sudionika ekspedicije koji su ulazili u jamu po abecednom redu:

Filip Bach, Ana Bakšić, Darko Bakšić, Jana Bedek, Tanja Bizjak, Dean Bratušek, Ivica Čukušić, Vlasta Dečak, Ivan Glavaš, Ivana Gregorić, Branko Jalžić, Igor Jelinić, Čedo Josipović, Damir Juroš, Saša Ilić, Ivo Kleflin, Dražen Kunović, Damir Lacković, Jagoda Munić, Mladen Novosel, Dalibor Paar, Ana Katarina Sansević, Andrej Stroj, Darko Štefanac, Gordan Tomšić, Peter Trontelj, Ivančica Zovko, Ronald Železnjak.

Slovački speleolozi: Marek Audy, Marcel Griflik, Andrej Holovič, Juraj Kankula, Erik Kapucian, Dušan Kotlarčík, Ludovit Krčmarik, Karol Kyška, Alexander Lačný, Barbora Lešicka, Ladislav Leštak, Peter Medzihradsky, Tomáš Ondrouch, Ludmila Ondrouchova, Jozef Ondruška, Miroslav Sova, Jaroslav Stankovič, Branislav Šmida, Miloš Uhlík.

Nastavak istraživanja Slovačke jame predviđa se za ljeto 2001 godine.

ABSTRACT

The investigation of the Slovačka jama during 1999.

The speleological expedition »Slovačka jama 99« gathered together the Croatian and Slovak speleologists. During the expedition 722 m of horizontal channels was investigated and the depth was raised for 33 m and now the total depth of the pit is now -1301m, and the channel Žumpa

and Hemanova studna were deepened from -437 m to -866 m and from -425 m to -530 m. During the expedition samples of the endemic leech *Croatobranthus mestrovii* were collected for scientific research.